

og hermed mener Forf. at ville slutte, idet han angiver at have naaet sin Hensigt: at give en Skildring af det Grundlag, hvorpaa den moderne Skuespilkunst hviler.

Uden at gøre Krav paa Fuldstændighed giver Værket et meget overskueligt Billede af Skuespilkunst ned gennem Tiderne baade ved sit klare og letlæselige Sprog, som ogsaa ved sine mange gode og morsomme Billeder. De 2 foreliggende Dele af sidste Bind giver en Fremstilling af Klassicismen og Romantiken i England og Frankrig. At gaa i Detailler vil føre altfor vidt. Her skal kun nævnes et Par enkelte *Skuespillerinder*, ihvorvel vi ingenlunde er blinde for, at det er Mænd som *Sheridan*, *Kemble* og *Kean* i England og *Talma* og *Lemaitre* i Frankrig, om hvem Interessen i væsentlig Grad knytter sig.

I England er det *Kembles* Søster, den smukke Mrs. *Sarah Siddons*, der som den første Bærer af den »klassiske« Stil dannede Skole. Født af omrejsende Provinsskuespillere i et Værtshus i Wales, havde hun allerede i 10—12 Aars Alderen spillet en Mængde Roller, og skønt hun som ganks ung af sin Moder blev sendt ud som Kammerjofru i en velhavende Familie, gik hun dog efter sit

Giftermaal med den smukke, men ubetydelige Skuespiller *Siddons* i 18 Aars Alderen atter til Scenen og blev en yndet Primadonna ved Faderens Selskab. Det var dog først paa *Drury Lane* Teatret i London som »Isabella« i »Det skæbnesvangre Ægteskab«, at hun for første Gang fik rigtig Tag i det Londonske Publikum, senere vandt hun en lignende Sejr som »Lady Macbeth«, hvor hun i Søvnvængerscenen gjorde stor og gribende Virkning. Hun brød her med en gammel Tradition, idet hun satte Lyset fra sig paa et Bord, hvorved hun fik »frie Hænder« og opnaaede derved en dramatisk Virkning langt større end de tidligere Fremstillinger. Hendes Fremstilling af den ulykkelige Dronning *Katarina* i »Henrik den 8.« skal efter Sigende have været Fuldkommenheden selv. — Om hendes rent personlige Forhold skal kun meddeles, at hun i Modsætning til de fleste af sine Kolleger paa de Tider, var urørlig i erotisk Henseende, saa man endog sagde om hende, »at man lige saa let kunde falde paa at gøre Kur til Ærkebispens af Canterbury som til hende.«

Af franske Skuespillerinder skal nævnes den grimme Mlle. *Saint Val*, som en kort Tid ved sin Intelligens

og sit originale Talent begejstrede det parisiske Publikum, men som Teatrets despotiske Hersker, Hertugen af *Duras*, en af de første 4 Kammerherrer, under hvilke Teatret sorteretede, fik fordrevet til Fordel for den smukke men ordinære Mme. *Vestris*, hvem Hertugen »interesserede« sig levende for. En yngre Søster af Mlle. *St. Val* var kønnere, men havde ikke hendes Talent. Det parisiske Publikum betragtede hende dog som en fremragende Tragedienne.

I Begyndelsen af det nittende Aarhundrede debuterede 2 Kunstnerinder, som begge skulde faa Betydning for den franske Scene. De var højst forskellige i Udseende som i Talent; den ene grim, Mlle. *Duchenois*, blev den klassiske Tragedies Hovedstøtte, den anden, Mlle. *George*, smuk som en Statue, blev de unge Romantikeres fejrede Heltinde og en kort Tid — Napoleons Elskerinde. — Endelig skal blot endnu nævnes den i første Halvdel af Aarhundredet forgudede Mlle. *Mars*.

Gennem en righoldig Samling Levnedbeskrivelser af engelske og franske Skuespillere og Skuespillerinder fører Forf. os med sikker Haand ind i Datidens Liv saavel indenfor som udenfor Teaterverdenen.

Simili.

Der laa en Butik i en befærdet Gade, beskeden at se til baade i Udstyr og Omfang, og dog var der i dens eneste Vindue udstillet en Skat, som opvejede al Byens øvrige Rigdom, for den, som forstod at vurdere. Her laa paa sorte Fløjelspuder Verdens skønneste Ædelstene, Diamanter, i hvis slebne Facetter Lyset brødes med et Flammespil af Farver. Ved hver Diamant stod angivet den Pris, for hvilken den kunde erhverves, men Prisen var høj, saa høj, at selv Byens rigeste Kvinder forlod Butiken med et Suk efter forgræves Forsøg paa at faa Diamanthandleren til at slaa af. Dog kunde det mærkelige hænde, at stiltfærdige og tarvelig klædte Kvinder gik ind i Butiken og købte sig en af de ædle Stene uden at tinge om Prisen.

Da opstod der en Dag ligeoverfor paa den anden Side af Gaden en ny Butik i pragtfuldt Udstyr og med Vinduer saa store som Ladeporte. I disse Vinduer udfoldede sig paa purpurrøde Fløjelspuder et helt Golkando af pragt-

fulde Diamanter i de kunstfærdigste Slibninger og samlede i Smykker af bedaaende Former. Byens Damer stimlede sammen foran Vinduerne og udstødte Glædesskrig af Forbauselse over de vedhæftede Priser. Den Diamant, som paa den anden Side Gaden kostede 300 Kr., kunde her faas for 3 Kr. Smilende Herrer og Damer stod bag de straalende Montrer og anbefalede Varerne, ja, var ovenikøbet ikke utilbøjelige til at slaa yderligere af paa Prisen, hvis man bad pænt for sig.

Det var noget andet end den stejle, flinthaarde Diamanthandler derovre. Ganske vist var flere af Kunderne jo nok saa temmelig klare over, hvori Hemmeligheden ved Prisforskellen stak, men de trøstede sig med, at den store Mængde ikke var det; men der var ogsaa Kvinder, som gik Butiken helt forbi uden et Blik paa Udstillingen; det var de faa, som vidste, at de foregivne ægte Diamanter ikke var andet end Blyglas, dyppet i farvede Vædske, for at kunne gengive den ægte Diamants Farvespil.

Simili-Butiken gjorde straks glimrende Forretninger, og tilsidst har

saa godt som alle Byens Kvinder Diamanter om Hals, paa Fingre, i Øren, kort sagt, hvorsomhelst de kunde anbringe dem, thi de tænkte kun især ved sig selv, at naar ingen dog kunde se Forskellen, var de jo gale, om de vilde betale den Pris, som den virkelige Diamanthandler forlangte.

Dengang Kvinders kommunale Valgret var en sværmerisk Drøm, og den politiske Valgret et oplagt Vanvid, da eksisterede der her i Landet en Kvindesag i ligesaa høj Pris som Diamanthandlerens ægte Stene, og at tilegne sig den var kun de færreste Kvinders Sag. Man maatte være villig til at lægge sig ud med hele Borgerskabet, og byde sig selv frem til Grin. Forargelse og hver Mands Foragt; villig til at ofre timelig Velstand, Sundhed og Kræfter, Hvilens Hygge, Fredens Velsignelser; villig til at pløje og saa forfra og forfra i den trægeste Jord, uden Udsigt til at opleve Høstens Dag, ja, villig til at lide Uret ogsaa af dem, hvis Bifald vilde have givet en Erstatning for alle Ofre og Savn.

Da var det, at Vind og Strøm plud-